

Djævelen og hans bedstemor

Engang var der krig i landet. Kongen havde mange soldater, men han gav dem ikke så meget sold, at de kunne leve af det. Tre af dem blev da enige om at rejse bort sammen. "Hvis de finder os, bliver vi klynget op i et træ," sagde den ene, "hvordan skal vi egentlig bære os ad?" - "Kan I se den mark derhenne," sagde den anden, "når vi skjuler os der, er der ikke et menneske, som kan finde os. Soldaterne tør ikke gå derind, og i morgen drager hæren videre." De krøb så ind i kornet, men hæren blev ganske roligt liggende rundt om. To hele døgn sad de inde på marken. De var halvt døde af sult, men de turde ikke komme frem, for så havde døden været dem vis. "Hvad kan det nu nytte os, at vi er sluppet bort," sagde en af dem, "vi må dog lide en ynkelig død her." Imidlertid kom en inddrage flyvende, dalede ned og spurgte, hvorfor de havde gemt sig der. "Vi er soldater, som er løbet bort, fordi vi fik sådan knap løn," svarede den ene, "men nu dør vi af sult, hvis vi bliver her, og går vi frem, kommer vi til at dingle i galgen." - "Vil I tjene mig i syv år," sagde dragen, "så skal jeg føre jer midt igennem hæren, uden at nogen får fat på jer." - "Her er intet valg, vi er nødt til at sige ja," svarede soldaterne. Dragen greb dem da i sine klør, førte dem gennem luften, henover hæren, og satte dem ned igen, langt borte fra den. Dragen var imidlertid ingen anden end djævelen. Han gav dem hver en lille pisk og sagde: "Når I slår et knald med den, kan I få lige så mange penge, I vil have. I kan leve som fornemme herrer, holde hest og vogn, men efter syv års forløb er I mine." De måtte nu alle tre skrive deres navn i en bog. "Jeg vil dog først give jer en gåde," sagde djævelen, "og hvis I kan gætte den, skal I være jeres egne herrer igen." Dragen fløj nu bort igen, og de rejste af sted med deres pisk, og havde fuldt op af penge. De købte sig kostbare klæder, og hvor de kom hen, levede de i fryd og glæde, kørte i deres egen vogn, spiste og drak, men gjorde ikke noget ondt. Tiden gik hurtigt for dem, og da de syv år næsten var gået, blev de to forfærdelig angst, men den tredie tog sagen let og sagde: "Vær nu ikke bange. Jeg er ikke tabt bag af en vogn, jeg skal nok gætte den gåde." De satte sig ude på marken, og de to hang rigtignok svært med næbbet. Mens de sad der, kom en gammel kone gående forbi og spurgte, hvad der var i vejen med dem. "Hvad kan det nytte at fortælle jer det, I kan jo dog

ikke hjælpe os," sagde de. "Hvem ved," svarede hun, "betro kun jeres sorg til mig." De fortalte hende nu, at de i omtrent syv år havde tjent djævelen. De havde haft fuldt op af penge men til gengæld havde de forskrevet sig til ham, og var nu hans med hud og hår, hvis de ikke kunne gætte en gåde. "Hvis jeg skal kunne hjælpe jer, må en af jer gå ud i skoven," sagde den gamle, "der kommer han til en sammenstyrtet klippevæg, der ser ud som et lille hus. Der skal han gå ind, så vil han blive hjulpet." - "Det vil såmænd ikke nytte noget," tænkte de to bedrøvede, og blev siddende derude, men den tredie rejste sig og gik ind i skoven, til han kom til klippehytten. Derinde sad en ældgammel kone. Det var djævelens bedstemor, og hun spurgte, hvor han kom fra, og hvad han ville her. Han fortalte hende alt, hvad der var sket, og da hun syntes godt om han, fik hun ondt af ham og sagde, at hun ville hjælpe ham. Hun løftede en stor sten op og sagde: "Kryb ned i kælderens her, så kan du høre alt, hvad der bliver sagt heroppe. Lig ganske stille, uden at røre dig. Når dragen så kommer, vil jeg spørge ham om gåden, og mig fortæller han alting. Læg så mærke til, hvad han svarer." Ved midnat kom dragen og ville have mad. Bedstemoderen dækkede bord og satte mad og drikke frem, og de spiste og drak rigtig fornøjede. I samtalens løb spurgte hun, hvordan dagen var gået, og hvor mange sjæle han havde fået fat på. "I dag har jeg ikke rigtig haft held med mig," svarede han, "men jeg ved da, at jeg nu sikkert får fat i tre soldater." - "Soldater," sagde den gamle, "det er nogle egne fyre. De kan såmænd slippe fra dig endnu." - "Nej, det kan de ikke," svarede djævelen hånligt, "jeg giver dem en gåde, som de aldrig kan gætte." - "Hvad er det da for en?" spurgte hun. "Det skal jeg såmænd sige dig," svarede han, "jeg spørger dem, hvad for en steg de får her, og så skal de svare, at ude i Nordhavet ligger der en død havkat, et hvalfiskeribben skal de bruge som ske og en gammel, hul hestehov som glas." Da djævelen var gået i seng, løftede den gamle bedstemor stenen op, og soldaten kravlede frem. "Har du forstået det altså?" spurgte hun. "Ja, nu skal jeg nok klare mig," svarede han. Han måtte nu kravle ud ad vinduet og skynde sig en anden vej hjem til sine kammerater. Han fortalte dem nu, hvordan djævelen var blevet narret af sin gamle bedstemor, så at han nu

vidste løsningen på gåden. Da blev de allesammen glade, tog piskene frem og knaldede med dem, så pengene sprang og hoppede på jorden. Da de syv år var forbi, kom djævelen med bogen, viste dem deres underskrifter og sagde: "Jeg vil nu tage jer med til helvede, og der skal I få noget at spise. Kan I gætte, hvad for en steg, I skal have, så skal I være fri, og oven i købet få lov til at beholde piskene." - "Ude i Nordhavet ligger der en død havkat, det er vel den, vi skal have," sagde den første. Djævelen rømmede sig gnavent og spurgte den anden: "Hvad for en ske skal I spise med?" - "Et hvalfiskeribben," svarede den anden. Djævelen skar nogle slemme ansigter og brummede vredt: "Ved I også, hvad I skal drikke af?" spurgte han den tredje. "Vi skal bruge en gammel, udhulet hestehov til vinglas," svarede den tredje. Djævelen fløj skrigende af sted, for nu havde han ikke mere magt over dem. Soldaterne beholdt piskene, knaldede så mange penge frem, de lystede, og levede fornøjede og glade, til de døde.

* * *